

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Prekybos politikos peržiūra. Atvira, tvari ir ryžtinga prekybos politika“

(COM(2021) 66 final)

(2021/C 374/12)

Pranešėjas **Timo VUORI**

Bendrapranešėjis **Christophe QUAREZ**

Konsultavimasis	Europos Komisija, 2021 3 26
Teisinis pagrindas	Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 304 straipsnis
Atsakingas skyrius	Išorės santykių skyrius
Priimta skyriuje	2021 6 16
Priimta plenarinėje sesijoje	2021 7 8
Plenarinė sesija Nr.	562
Balsavimo rezultatai	
(už / prieš / susilaikė)	208 / 2 / 1

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1. **Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) teigiamai vertina paskelbtą naują ES prekybos politikos strategiją.** Be pasaulinės pandemijos, yra galimybių ir rizikų, susijusių su pasaulio prekyba ir Europos ekonomika. Pats laikas permąstyti pasaulio ir ES prekybos taisykles. Siekama sukurti tinkamas priemones, ES pirmiausia turės išanalizuoti ir nustatyti prekybos pokyčius, atskiriant laikinus ir su COVID-19 susijusius pokyčius nuo negrįžtamų pokyčių.

1.2. **EESRK pritaria principui skatinti atvirą, tvarią ir ryžtingą prekybos politiką,** kaip būdą palengvinti patekimą į rinką ir užtikrinti vienodas sąlygas. Praktiškai būtent ja Europoje turi būti remiamas tvarus ekonomikos augimas, konkurencingumas, deramos darbo vietos ir geresnės pasirinkimo galimybės vartotojams. Teigiamam ekonomikos vystymuisi reikalingas patikimas išorės ir vidaus politikos sričių derinys. Prekybos politika yra tik viena sprendimo dalis ⁽¹⁾.

1.3. EESRK sutinka, kad svarbiausias prioritetas – modernizuoti **Pasaulio prekybos organizaciją (PPO), atsižvelgiant į jos pagrindinį vaidmenį užtikrinant veiksmingą daugiašalę matricą,** skirtą šiuolaikinei prekybos darbotvarkei, apimančiai aplinkos ir socialinius klausimus. Todėl ES turi vadovauti plataus užmojo PPO reformoms ir skatinti šiuolaikinę PPO darbotvarkę, griaudama tabu (pvz., dėl socialinių prekybos aspektų) ir tvariai sprendama dabartines ir būsimas problemas. Šiuo tikslu EESRK ragina ES ir jos valstybes nares su pagrindiniais prekybos partneriais užmegzti strateginį bendradarbiavimą prioritetiniais daugiašaliais klausimais ⁽²⁾.

1.4. **EESRK mano, kad ES turėtų skatinti geresnius daugiašalius ir dvišalius prekybos režimus ir standartus** atsižvelgiant į sunkumus, kurių kyla klimato kaitos ir socialinių pokyčių, žemės ūkio, kovos su korupcija, ekonominių ir mokesčių klausimų, skaitmenizacijos, aplinkos apsaugos, biologinės įvairovės, žiedinės ekonomikos ir sveikatos apsaugos srityse ⁽³⁾.

⁽¹⁾ OL C 364, 2020 10 28, p. 108, OL C 47, 2020 2 11, p. 38.

⁽²⁾ OL C 364, 2020 10 28, p. 53.

⁽³⁾ OL C 364, 2020 10 28, p. 37.

1.5. EESRK jau seniai ragina tvarumą laikyti vienu iš prekybos politiką skatinančių veiksnių, atsižvelgiant į tai, kad prekyba gali atlikti svarbų vaidmenį įgyvendinant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus (DVT). Todėl jis palankiai vertina tai, kad ES prekybos politikos dėmesys tvarumui ir Paryžiaus susitarimas tampa esminiu būsimų prekybos ir investicijų susitarimų elementu. EESRK pakartoja savo raginimą šį esminį aspektą įtraukti į Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) pagrindines konvencijas⁽⁴⁾.

1.6. EESRK ragina iš esmės stiprinti ES dvišalių prekybos ir investicijų susitarimų prekybos ir darnaus vystymosi (PDV) skyrius ir veiksmingai užtikrinti jų vykdymą. Būsima PDV skyrių peržiūra⁽⁵⁾ yra neatsiejama ES prekybos strategijos dalis.

1.7. EESRK visiškai pritaria tvarumo stiprinimui pasaulinėse vertės grandinėse⁽⁶⁾. ES prekybos politika turi būti remiamas tarptautiniu lygmeniu vykdomas darbas siekiant užtikrinti vienodas sąlygas pasaulinėse tiekimo grandinėse, kuriant priemones kovai su korupcija ir pažeidimais aplinkosaugos, darbo, socialinių ir žmogaus teisių srityse. EESRK mano, kad ES turi parengti plataus užmojo ES teisės aktus, pavyzdžiui, dėl išsamaus patikrinimo tiekimo grandinėse ir dėl viešųjų pirkimų tvarumo.

1.8. EESRK apgailestauja, kad nepaminėtas esminis pilietinės visuomenės vaidmuo prekyboje, ir pabrėžia, kad reikia stiprinti bendradarbiavimą su pilietine visuomene – nuo prekybos priemonių ir susitarimų rengimo iki stebėsenos. Ragina vėl sudaryti laisvosios prekybos susitarimų ekspertų grupę, kuri anksčiau užtikrino neprilygstamą ir labai reikalingą glaudų ir nuolatinį bendradarbiavimą konkrečiais prekybos klausimais. Komitetas taip pat pabrėžia, kad reikia stiprinti vietos patarėjų grupes (VPG), kurios yra esminiai modernių laisvosios prekybos susitarimų institucinės stebėsenos ramsčiai.

1.9. EESRK pažymi, kad ES turi geriau suprasti pasaulinių vertės grandinių svarbą ir jų poveikį bendrovėms ir žmonėms. Tiekimo šaltinių įvairinimas gali būti stipresnė priemonė atsparumui užtikrinti nei jų ribojimas. Taip pat būtų naudinga sukurti stebėsenos mechanizmus, kad būtų išvengta tiekimo šaltinių koncentracijos bendrovių lygmeniu ir vykdant viešuosius pirkimus.

1.10. EESRK pritaria vertės grandinių atsparumo didinimui, visų pirma užtikrinant jų tvarumą. ES ekonomika priklauso nuo pasaulinių tiekimo grandinių ir „ES savarankiškumas“ turi atspindėti šią tikrovę. COVID-19 krizė parodė, kad reikia stiprinti ES savarankiškumą kritinėse ir strateginėse srityse, todėl svarbu, kad ES pirmiausia įvertintų savo pažeidžiamumą. EESRK remia ES pastangas nustatyti išsamaus patikrinimo tiekimo grandinėse prievolę, nes tai padėtų joms didinti atsparumą, o įmonėms – nustatyti su socialiniais ir aplinkos standartais susijusią riziką. Atsižvelgdamas į tai, EESRK remia naują Jungtinių Tautų sutartį dėl verslo ir žmogaus teisių ir TDO konvenciją dėl deramo darbo pasaulinėse tiekimo grandinėse⁽⁷⁾.

1.11. EESRK pabrėžia, kad svarbu pasinaudoti įvairiais ES LPS, atspindinčiais ES vertybes ir tarptautinius standartus. Tais atvejais, kai PPO negali veikti ar visiškai apginti ES interesų, ES turėtų pasikliauti šiais susitarimais su tarptautinėje prekyboje pirmaujančiomis ir besiformuojančios rinkos ekonomikos šalimis. Nepaisant plataus tinklo, daugiau kaip 60 % ES išorės prekybos vis dar vykdoma nesudarant lengvatinio prekybos režimo susitarimų, pagrįstų bendrosiomis PPO taisyklėmis.

1.12. EESRK ragina ES užtikrinti plataus užmojo ES LPS su prekybos partneriais, ypač Azijoje ir Amerikoje. Kalbant apie kuriamas strategines partnerystes su ES kaimyninėmis ir plėtros šalimis, įskaitant Viduržemio jūros regiono ir Afrikos šalis, EESRK pabrėžia strateginę partnerystės stiprinimo, ypač su JAV, svarbą. Be to, ES turi toliau gerinti prekybos santykius ir užtikrinti vienodas sąlygas Azijai ir Lotynų Amerikai.

1.13. EESRK pažymi, kad ES turi užtikrinti sklandesnį procesą tarp derybų ir ES prekybos ir investicijų susitarimų ratifikavimo siekiant išlaikyti ES, kaip prekybos partnerės, reputaciją. Nuo įgaliojimų suteikimo ir visu derybų metu⁽⁸⁾ Komisija turi bendradarbiauti su Europos Parlamentu ir pilietine visuomene, visų pirma per EESRK, kad būtų atsižvelgta į susirūpinimą keliančius klausimus ir, juos sprendžiant, būtų užtikrintas sklandesnis ratifikavimo procesas.

⁽⁴⁾ OL C 129, 2018 4 11, p. 27.

⁽⁵⁾ Speciali nuomonė savo iniciatyva REX/535 turi būti priimta 2021 m. rugsėjo mėn.

⁽⁶⁾ OL C 429, 2020 12 11, p. 197

⁽⁷⁾ OL C 97, 2020 3 24, p. 9

⁽⁸⁾ Speciali nuomonė savo iniciatyva REX/536 turi būti priimta 2022 m. pradžioje.

1.14. **EESRK teigiamai vertina konkrečius veiksmus, kuriais siekiama veiksmingo esamų ES LPS įgyvendinimo, pažangos ir vykdymo užtikrinimo.** Šie veiksmai yra vertinga ES priemonė, skirta remti prekių ir paslaugų srautus pasaulinėse tiekimo grandinėse ir užtikrinti didesnę ES atsparumą. Už prekybos taisyklių laikymosi užtikrinimą atsakingas vyriausiasis pareigūnas turėtų paskatinti ES ir PPO susitarimų, įskaitant PDV skyrius, įgyvendinimo ir vykdymo nuoseklumą.

1.15. **EESRK teigiamai vertina tai, kad ES yra atkakli gindama ES vertybes ir prekybos išpareigojimus vienašališkai, kai nepavyksta įgyvendinti visų kitų galimybių.** Ji taip pat turėtų atsižvelgti į visas galimas politines ir ekonomines tokių sprendimų pasekmes.

1.16. **EESRK pritaria tam, kad ES ir toliau naudotųsi pagalba prekybai siekdama padėti besivystančioms šalims įgyvendinti prekybos susitarimus ir laikytis taisyklių ir standartų, ypač susijusių su darniu vystymusi.**

1.17. **EESRK pabrėžia, kad būtina užtikrinti vienodas sąlygas ES žemės ūkio sektoriui.** Turėtų būti sudarytos geresnės sąlygos Europos žemės ūkio produktams patekti į trečiųjų šalių rinkas, o iš trečiųjų šalių importuojami produktai privalo atitikti Europos tvarumo ir maisto saugos standartus. ES LPS turi būti laikomasi ES sanitarijos ir fitosanitarijos (SF) nuostatų ir atsargumo principo⁽⁹⁾.

1.18. **EESRK teigiamai vertina tai, kad naujojoje prekybos politikoje ypatingas dėmesys skiriamas mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI) visais lygmenimis⁽¹⁰⁾.** Komitetas pakartoja savo raginimą dėti daugiau pastangų informuojant apie tarptautinės prekybos poveikį bendrovėms ir žmonėms.

2. Bendrosios pastabos

2.1. EESRK palankiai vertina Komisijos prašymą pasidalyti požiūriais ir idėjomis, kaip užtikrinti, kad nauja ES prekybos politika būtų naudinga verslui ir žmonėms. Jis ypač pritaria šios peržiūros skubumui, atsižvelgiant į konkretų vaidmenį, kurį prekyba gali atlikti atsigaunant po COVID-19 pandemijos. Prekyba yra vienas iš EESRK prioritetų, todėl jis aktyviai prisidėjo prie plataus masto viešų konsultacijų⁽¹¹⁾.

2.2. Tarptautinė prekyba yra itin svarbi Europos ekonomikai ir žmonėms. Ji išlaiko daugiau kaip 35 mln. darbo vietų ES, iš kurių 45 % priklauso nuo užsienio investicijų. MVI sudaro daugiau kaip 85 % visų ES eksportuotojų. Tarptautinė prekyba sudaro 43 % ES bendrojo vidaus produkto. ES bendroji rinka, kurioje yra 450 mln. vartotojų, o BVP vienam gyventojui sudaro 25 000 EUR, suteikia galimybę ES būti didžiausia ir patrauklia vartotojų rinka pasaulyje. ES yra pasaulinė žemės ūkio maisto produktų prekybos lyderė ir didžiausia prekybos partnerė su daugiau nei 80 šalių. Visi šie veiksniai ES suteikia galimybę būti didžiausia tarptautine prekiautoja. ES ekonomika yra visapusiškai integruota į likusį pasaulį.

Atviros ir įtraukios tarptautinės prekybos svarba Europos ekonomikai ir žmonėms

2.3. EESRK remia ES tęsiamą pagrindinę prekybos politikos misiją – atverti rinkas Europos prekėms, paslaugoms, investicijoms ir viešiesiems pirkimams, sumažinti ir pašalinti nepagrįstas prekybos kliūtis trečiojoje šalyje ir užtikrinti vienodas sąlygas tarptautiniais ir dvišaliais prekybos režimais. Be to, EESRK mano, jog labai svarbu, kad prekybos politika propaguotų ES vertybes ir tarptautinius standartus, skatintų darnų vystymąsi, kovotų su klimato kaita ir stiprintų saugumą.

2.4. EESRK palankiai vertina tai, kad prekybos strategija reaguojama į kai kurių suinteresuotųjų subjektų susirūpinimą, išreikštą per viešas konsultacijas. Tačiau joje nepakankamai svarstoma, kaip pagerinti pilietinės visuomenės dalyvavimą prekybos politikoje⁽¹²⁾. EESRK pabrėžia, kad reikia tęsti bendradarbiavimą su pilietine visuomene nacionaliniu ir ES lygmenimis (ne tik atliekant nustatytą pilietinės visuomenės dialogo peržiūrą), siekiant užtikrinti, kad prekybos politika suteiktų pridėtinės vertės mūsų kasdieniam gyvenimui.

⁽⁹⁾ OL C 429, 2020 12 11, p. 66.

⁽¹⁰⁾ OL C 429, 2020 12 11, p. 210.

⁽¹¹⁾ EESRK Tarptautinės prekybos tęstinio darbo komitetas, 2020 m. rugsėjo mėn.

⁽¹²⁾ Speciali nuomonė savo iniciatyva REX/536 turi būti priimta 2022 m. pradžioje.

2.5. COVID-19 krizė atskleidė pasaulinės prekybos sistemos ir tiekimo grandinių darbuotojų pažeidžiamumą⁽¹³⁾ sveikatos krizės akivaizdoje. Vertės grandinių kontrolės praradimas ir ES pramonės priklausomybės suvokimas iškelė klausimų apie sveikatos ir prekybos ryšius.

3. Konkrečios pastabos

Sumanus „atviro strateginio savarankiškumo“ naudojimas

3.1. EESRK pritaria ES atviro strateginio savarankiškumo idėjai. ES turi laikytis strateginio požiūrio, kad šiuolaikinėje ES prekybos ir investicijų politikoje būtų išlaikytas atvirumas ir užtikrintos vienodos sąlygos. Ji turi skatinti taisyklėmis grindžiamą atvirą ir sąžiningą prekybą ir apsaugoti įmones, darbuotojus ir vartotojus nuo nesąžiningos prekybos praktikos.

3.2. Atsparumo ir tvarumo didinimas yra strateginis ES pasirinkimas. Reikia rasti tinkamą pusiausvyrą tarp atvirumo ir Europos ekonomikos savarankiškumo. Atsparumas bus užtikrintas tik pasiekus tvarumą.

Geresnis supratimas apie vertės grandinių atsparumo ir tvarumo didinimą

3.3. ES prekybos politika gali atlikti labai svarbų vaidmenį gaivinant ekonomiką po COVID-19, atsižvelgiant į visapusišką mūsų ekonomikos integraciją į pasaulines vertės grandines.

3.4. ES turi nuodugniai įvertinti savo priklausomybę nuo pasaulio ir pasaulinių tiekimo grandinių. Importas gali užtikrinti atsparumą įvairinant tiekimo šaltinius⁽¹⁴⁾.

3.5. Reikia gerinti koordinavimą ir atsparumą daugiašaliu lygmeniu, visų pirma Jungtinėse Tautose, įskaitant TDO, PPO ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizaciją (EBPO). Pavyzdžiui, ES turi geriau naudotis tarptautinėmis priemonėmis, tokiomis kaip TDO daugiašalių įmonių deklaracija⁽¹⁵⁾ arba naujais EBPO tiesioginių užsienio investicijų kokybės rodikliais dėl poveikio darniam vystymuisi⁽¹⁶⁾. ES turi remti PPO susitarimo dėl vaistų išplėtimą, įtraukiant daugiau produktų ir šalių. Be to, reikėtų tęsti prekybos liberalizavimą sveikatos priežiūros technologijų ir produktų srityje.

3.6. ES ir toliau bus priklausoma nuo įvairių prekių ir paslaugų, pavyzdžiui, žaliavų, aukštųjų technologijų ir kt., importo. Labai svarbu užtikrinti, kad ES rinka išliktų atvira. Skaitmeninėje ekonomikoje ES turi remti „pažangų technologinį suverenumą“, pagal kurį skaitmeninė prekyba sudaro sąlygas sklandžiam inovacijų ir aukštųjų technologijų prekių bei paslaugų srautui, kartu apsaugant Europos vertybes ir standartus duomenų privatumo ir kibernetinio saugumo srityse.

3.7. ES gali remti gamybos grąžinimą į Europą sukurdamą geresnę verslo aplinką investicijoms, inovacijoms ir gamybai. Tiekimo grandinių įvairinimas gali būti svarbus atsparumo stiprinimo būdas. Todėl ES privalo remti bendroves joms priimant komercinius sprendimus, sudarydama tvirtas ir sąžiningas verslo sąlygas per dvišalius ES LPS ir ES bendrąją rinką.

⁽¹³⁾ OL C 429, 2020 12 11, p. 197.

⁽¹⁴⁾ ECIPE neperiodinis leidinys 06/2020 *Globalization Comes to the Rescue: How Dependency Makes Us More Resilient*; *Kommers Kollegium* pranešimas *Improving Economic Resilience Through Trade*, 2020 m.

⁽¹⁵⁾ Trišalė deklaracija dėl principų, susijusių su daugiašalėmis įmonėmis ir socialine politika (DĮSP deklaracija, 2017 m.).

⁽¹⁶⁾ <https://www.oecd.org/investment/fdi-quality-indicators.htm>

PPO reformos ir pasaulinių taisyklių, skirtų tvaresnei ir sąžiningesnei globalizacijai, poreikis

3.8. EESRK remia aktyvų ES vaidmenį formuojant pasaulines taisykles⁽¹⁷⁾. 2021 m. galėtų tapti esminių prekybos valdymo pokyčių metais, todėl EESRK remia ES išsipareigojimus siekti atviros, taisyklėmis pagrįstos daugiašalės prekybos sistemos su reformuota PPO⁽¹⁸⁾. ES ir jos valstybės narės turi pasinaudoti savo įtaka ir iniciatyviai veikti, sudarydamos strateginius aljansus su panašiai mėstančiais partneriais, kad užtikrintų, jog tarptautinių darbo standartų, kuriuos nustato ir stebi TDO, laikymasis būtų įtrauktas į diskusijas dėl PPO reformos. Kaip teigiamą pavyzdį ir galimybę sustiprinti šį plataus užmojo persvarstymą, EESRK palankiai vertina neseniai JAV pasiūlymą, kaip spręsti pasaulinę priverstinio darbo žvejybos laivuose problemą, pateiktą šiuo metu vykstančiose PPO derybose dėl žuvininkystės subsidijų⁽¹⁹⁾.

Žaliosios pertvarkos ir atsakingų bei tvarių vertės grandinių skatinimo būdai

3.9. ES prekybos politika turėtų atitikti ES žaliojo kurso politiką, įskaitant naujus skaitmeninės, žaliosios ir teisingos pertvarkos reikalavimus. Todėl svarbu pasirengti naujoms priemonėms (pvz., pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas), kurios privalo būti suderinamos su PPO taisyklėmis, veiksmingos kovojant su klimato kaita ir naudingos ES pramonės konkurencingumui⁽²⁰⁾. EESRK pritaria tam, kad būtų užmegztas dialogas su ne ES šalimis ir pagrindiniais prekybos partneriais, kaip antai JAV ir Kinija⁽²¹⁾.

3.10. Pasaulinės tiekimo grandinės yra esminiai tarptautinės prekybos ir ekonomikos elementai. Jos yra sudėtingos, įvairios ir susiskaidžiusios, todėl suteikia galimybių, bet kartu ir kelia riziką. EESRK ragina ES surinkti kuo daugiau duomenų apie teigiamą ir neigiamą pasaulinių tiekimo grandinių poveikį ES⁽²²⁾.

Pasinaudojimas ES reglamentavimo poveikiu

3.11. ES pirmąją pasaulyje pagal parduodamų paslaugų apimtį. ES prekybos politika gali remti tokią pasaulinę verslo aplinką, kurioje ES paslaugų teikėjai galėtų augti, diegti inovacijas ir konkuruoti. Pasauliniu lygmeniu labai svarbi skaitmeninė prekyba, ypač dėl COVID-19 sukeltų pokyčių. ES turi siekti greitai sudaryti plataus užmojo PPO susitarimą dėl skaitmeninės prekybos.

3.12. ES prekybos politika turėtų papildyti veiksmus, kurių imasi kitos tarptautinės reguliavimo organizacijos, pavyzdžiui, EBPO veiklą ekonominių ir mokesčių sistemų srityje. Ji turėtų remti veiksmingų bendradarbiavimo sistemų kūrimą su šalių partnerių mokesčių, teisėsaugos ir teisminėmis institucijomis.

3.13. Šia strategija turėtų būti sudarytos galimybės ES optimaliai naudotis visomis vienašalėmis, dvišalėmis ir daugiašalėmis priemonėmis: „darnaus vystymosi“ skyrių privalomuoju pobūdžiu prekybos ir investicijų susitarimuose, prekybos apsaugos priemonėmis, užsienio investicijų filtravimu, kova su prekybos kliūtimis, kreipimusi į PPO ginčų sprendimo instituciją arba mechanizmais, skirtais konsultuotis dėl ginčų dvišaliuose prekybos susitarimuose ir juos spręsti.

3.14. ES reikia veiksmingų prekybos apsaugos priemonių: trumpesnių nustatytų laikinųjų priemonių taikymo laikotarpių, mažesnės tyrimo naštos ES pramonei ir griežtesnių užsienio subsidijų priemonių. ES galėtų apsvarstyti galimybę taikyti ne tik Vykdomo užtikrinimo reglamentą, bet ir *ad hoc* priemonę, kuria būtų galima koreguoti patekimo į rinką sąlygas, kai nėra abipusių išsipareigojimų, jei praktika labai kenkia ES prekybos interesams.

3.15. Naujos ES LPS šalys partnerės turėtų parodyti, kad jos visiškai laikosi pagrindinių TDO konvencijų, kaip būtinos sąlygos, norint sudaryti prekybos susitarimą. Šios konvencijos turėtų būti esminis bet kurio LPS elementas. Jei šalis partnerė neratifikavo ar tinkamai neįgyvendino šių konvencijų arba nėra įrodžiusi lygiavertio apsaugos lygio, EESRK ragina parengti

⁽¹⁷⁾ OL C 364, 2020 10 28, p. 53.

⁽¹⁸⁾ OL C 159, 2019 5 10, p. 15.

⁽¹⁹⁾ „Priverstinio darbo naudojimas žvejybos laivuose“ JAV Pasaulinei prekybos organizacijai pateiktas pasiūlymas, 2021 m. gegužės 26 d. <https://ustr.gov/sites/default/files/IssueAreas/Trade%20Organizations/WTO/US.Proposal.Forced.Labor.26May2021.final%5B2%5D.pdf>.

⁽²⁰⁾ OL C 429, 2020 12 11, p. 122: rengiama nuomonė NAT/834 „Pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas“.

⁽²¹⁾ OL C 364, 2020 10 28, p. 37.

⁽²²⁾ OL C 429, 2020 12 11, p. 197.

privalomą ir įgyvendinamą ratifikavimo veiksmų planą, pasitelkiant TDO techninę pagalbą. Siekiant užtikrinti, kad šie įsipareigojimai būtų įvykdyti laiku, veiksmų planas taip pat turėtų būti įtrauktas į PDV skyrius.

3.16. Be to, kiekvienas ES LPS turi būti grindžiamas veiksmingesne ES vertinimo politika, siekiančia po penkerių metų patobulinti poveikio ekonomikai ir tvarumui vertinimus ir ex post vertinimą⁽²³⁾. Turi būti numatytos kompensacinės priemonės galimam neigiamam poveikiui sušvelninti. Galiausiai ES turi stiprinti ir geriau naudoti savo priemones, siekiant užtikrinti sąžiningos konkurencijos su ne ES šalimis sąlygas.

3.17. ES viešieji pirkimai turėtų būti atviri tik įmonėms iš šalių, kurios laikosi pagrindinių TDO konvencijų ir Paryžiaus klimato susitarimo. ES atvėrė savo viešuosius pirkimus ne ES šalims, tačiau daugelis šių šalių ES dar nesuteikė tokios pačios galimybės. Tai kenkia Europos įmonėms. Būtina užbaigti rengti Reglamentą dėl tarptautinės viešųjų pirkimų priemonės, siekiant sustiprinti ES poziciją. ES LPS turėtų skatinti aplinkosaugos ir socialinių kriterijų įtraukimo į viešuosius pirkimus geriausią praktiką⁽²⁴⁾.

3.18. ES ir toliau privalo naudotis pagalba prekybai siekdama padėti besivystančioms šalims įgyvendinti prekybos susitarimus ir laikytis taisyklių ir standartų, ypač susijusių su darniu vystymusi. Ji turi sukurti teisingus ir klestinčius ES ir besivystančių šalių ekonominius santykius, kad būtų sumažintas skurdas ir kuriamos deramos darbo vietos. Turi būti glaudžiau susieta lengvatinė prieiga ir tarptautinių standartų, pavyzdžiui, darbo ir žmogaus teisių, laikymasis.

Bruselis, 2021 m. liepos 8 d.

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkė
Christa SCHWENG*

⁽²³⁾ OL C 47, 2020 2 11, p. 38.

⁽²⁴⁾ OL C 429, 2020 12 11, p. 197.